3255.

L. 59082/910.

6459.

SPRAWOZDANIE i WNIOSKI
w sprawie organizacyi Budownictwa miejskiego i powiększenia etatu.

Dobiega lat 25, gdy Budownictwo miejskie, będące do roku 1885 tylko pomocniczym organem Wydziału I. Magistratu, zostało Wydziałem samoistnym. Według przeprowadzonej wówczas organizacyi składało się ono pod kierownictwem dyrektora z 2 oddziałów, a mianowicie:

a) oddziału robót gminnych;

b) oddziału policyi budowniczo-ogniowej i sanitarnej.

Następna organizacya przeprowadzona w roku 1895 zatrzymała ten podział, powiększyła nieco personal i ustaliła kwalifikacye, jakie mają posiadać urzędnicy Budownictwa.

W miarę wzrostu czynności powiększano wprawdzie personal Budownictwa, ale w granicach szczupłych, i to przeważnie pomagano sobie siłami pomocniczemi takiemi, jakie można było pozyskać nie zawsze z zupełnemi kwalifikacyami.

Wzrost agend spowodowany rozwojem miasta, szeroko rozwinięta działalność na polu inwestycyi nietylko miasta, ale i Rządu jak n. p. kanalizacya Wisły, ubezpieczenie miasta od powodzi Wisły i Rudawy, nabycie gruntów pofortecznych i innych terenów, wykazał, że tym zwiększonym czynnościom nie może podołać urząd Budownictwa ilościowo i jakościowo niedostatecznie wyposażony.

Zastanawiając się nad organizacyą Budownictwa, nasunęło się przedewszystkiem pytanie, w jaki sposób ona ma być przeprowadzoną.

Rozwój życia gospodarczego w ostatnich kilkudziesięciu latach doprowadził do specyalizacyi poszczególnych gałęzi wiedzy technicznej i szkoły politechniczne rozpadły się na rozmaite działy, a za tem poszło, że tak w władzach krajowych, jak rządowych i w wielu większych miastach rozdzielono Budownictwo na dwa działy najważniejsze, t. j. *a*) Budownictwo lądowe wraz z architekturą, i *b*) inżynieryę; są to bowiem dwie gałęzie o odrębnym charakterze i niełatwo znaleźć można fachowca wybitnego w obu tych gałęziach, bo go dzisiejsze zakłady naukowe nie wydają.

Temu zapatrywaniu dała też wyraz komisya, wybrana przez Towarzystwo politechniczne lwowskie do zaopiniowania projektu organizacyi urzędu budowniczego miejskiego, we Lwowie,

składająca się z najwybitniejszych techników krajowych, oświadczając się kategorycznie za utworzeniem dwóch samodzielnych departamentów. Prezydyum miasta już w roku 1909 rozdzieliło prowizorycznie Budownictwo miejskie na 2 oddziały, a podział ten okazał się odpowiednim, o ile oba oddziały będą wyposażone w dostateczną liczbę ukwalifikowanych sił.

Jeżeli już dotychczas działalność urzędu Budownictwa z powodu niedostatecznego wyposażenia nie mogła być taką, jakiej wymagać należy od dobrej i sprężystej administracyi, to rozszerzenie miasta przez przyłączenie gmin podmiejskich o obszarze kilkakroć większym od dotychczasowego miasta, wytworzyły stan, którego sanacya nie cierpi zwłoki.

Wystarczy przytoczyć, że w dawnym Krakowie było domów 2.158, w rozszerzonym 3.921, że w dawnym Krakowie było 56 klm. dróg, w rozszerzonym 126 klm., że obszar miasta wzrósł pięciokrotnie, że przybyły nowe dzielnice, które muszą być uporządkowane i w nich zaprojektowane linie regulacyjne ulic, kanalizacya, rekonstrukcya dróg, a to tem rychlej, że na szczęście ruch budowlany rozwija się w przyspieszonem tempie i t. p.

To też Prezydyum miasta uznając, że Budownictwo miejskie stanowi bezsprzecznie jeden z najważniejszych działów gospodarki gminnej, bo przez jego ręce przesuwa się najwięcej funduszów, że ono jest stróżem nietylko ustaw, przepisów i rozporządzeń budowlanych, ale zarazem dobra gminnego, jakoteż prywatnego, przedłożyło projekt organizacyi i powiększenia etatu Budownictwa, któryby na najbliższy szereg lat czynił zadość potrzebom, a projekt ten Sekcye I., II. i III. Rady miasta uchwaliły.

Oddział Budownictwa A.

Czynności należące do oddziału *A* dzielą się na następujące grupy:

I. Dział architektoniczo-budowniczy,

do którego należą:

a) Projektowanie i wykonanie nowych budynków miejskich, szkół, zakładow miejskich, hal targowych, kramów i t. p., wykonywanie planów, kosztorysów, rozpisywanie licytacyi celem oddania robót budowlanych w przedsiębiorstwo, kierownictwo budowli gminnych, badanie odnośnych rachunków, stawianie wniosków co do wypłat, przeprowadzanie kollaudacyi robót i dostaw odnośnych.

b) Czynność przy konserwacyi zabytków budowlanych tak miejskich jak prywatnych w mieście Krakowie, utrzymywanie ich w ewidencyi (inwentarz zabytków).

c) Projekty odnoszące się do plantacyi miejskich, ogrodów, skwerów, cmentarzy, pomników, oraz opieka nad nimi.

d) Załatwianie wszelkich spraw przydzielonych Radzie artystycznej.

e) Utrzymywanie w dobrym stanie budynków miejskich, wykonywanie w nich wszelkich napraw i drobnych rekunstrukcyi.

f) Takie same czynności około utrzymania w dobrym stanie budynków szkolnych tak własnością miejską będących, jak wynajętych budynków lub lokali na cele szkolne.

g) Wykonywanie planów i kosztorysów na powyższe roboty i zestawianie preliminarzy do budżetu miejskiego w odnośnych działach.

h) Sprawdzanie rachunków, przedkładanych gminie za powyższe roboty przez poszczególnych przedsiębiorców i stawianie wniosków co do ich wypłaty.

i) Wykonywanie drobnych napraw (zwłaszcza nie cierpiących zwłoki) we własnym zarządzie przy użyciu murarza i cieśli miejskiego.

k) Utrzymywanie w ewidencyi cenników robocizny i materyałów budowlanych i to tak dla robót miejskich, jak również dla robót prywatnych.

l) Utrzymywanie planów wszystkich budynków miejskich w stanie zgodnym z rzeczywistością.

m) Zestawienie obliczeń potrzebnych do ubezpieczenia budynków miejskich od ognia.

α) Nowe budowle.

Dla tego działu ustanawia się:

1 architekta z tytułem radcy budown. w randze . . VII.
1 architekta starszego w randze . . . . . VIII.
1 architekta w randze . . . . . IX.
1 adjunkta budownictwa w randze . . . . . X.

Oprócz tego niezbędny personal pomocniczy zależnie od ilości budowli względnie projektów. Koszta tego personaiu pomocniczego winny być pokrywane z funduszów przeznaczonych na poszczególne budowle.

W tym dziale pracuje wykazana powyżej liczba urzędników, tak, że właściwie na razie powiększenie nie będzie potrzebne.

β) Utrzymanie budynków.

Wobec bardzo znacznego zwiększenia się liczby budynków miejskich personal obecnie zajmujący się temi czynnościami jest zupełnie niedostateczny, gdyż składa się tylko z 1 oficyała technicznego w X. randze i 1 pomocnika.

Wystarczy przytoczyć, że obecnie jest 39 budynków szkolnych, innych zaś miejskich 119 czyli razem 158 budynków do konserwacyi.

To też dla tego działu proponuje się utworzenie posad:

1 starszego oficyała technicznego . . . . w IX. randze.
1 oficyała technicznego . . . . . w X. „
1 oficyała technicznego . . . . . w XI. „

II. Dział policyi budowniczej i ogniowej.

Czynności tego działu są następujące:

a) Czuwanie nad przestrzeganiem ustawy budowniczej, oraz przepisów ogniowych w obrębie gminy miasta Krakowa.

b) Uczestnictwo w komisyach lokalnych, rozpisywanych dla udzielenia pozwolenia na budowy, przebudowy, burzenie starych zabudowań, na zamieszkanie nowych domów, używalność zakładów prywatnych itp.

c) Zarządzenia co do ogradzania parceli budowlanych, wyznaczania miejsc na składanie materyałów budowlanych; czynność tę wykonują Inspektorowie wspólnie z oddziałem drogowym Budownictwa miejskiego.

d) Uczestnictwo we wszystkich komisyach budowlanych na terytoryum Krakowa.

e) Nadzór nad należytem wykonaniem wszelkich robót budowlanych prywatnych, tak co do zgodności tychże z planami przez Magistrat zatwierdzonymi, jak co do bezpieczeństwa ludzi przy budowie zajętych i koło budowy przechodzących.

f) Nadzór nad budynkami istniejącymi, czy i o ile znajdują się w dobrym stanie i wydawanie orzeczeń fachowych przy komisyach wyznaczonych dla zbadania usterek budowlanych w zabudowaniach istniejących oraz nadzór nad należytem przeprowadzeniem odnośnych poprawek.

Czynność tę wykonują bądźto na doniesienie prywatne o wadliwościach budowlanych bądź na raporta komisarzy lub policyi, bądź wreszcie na mocy spostrzeżeń własnych, poczynionych przy rewizyi swego obwodu.

g) Wydawanie ochronnych zarządzeń w razach nagłych przy grożącem niebezpieczeństwie zawalenia się budowli, lub niebezpieczeństwie ognia.

h) Wydawanie opinii fachowych w sprawie budowy lub pozwolenia na urządzenia przedstawień, teatrów, sal zabawowych, sal na zgromadzenia publiczne oraz nadzór w sprawie

obowiązku zastosowania się stron do istniejących ogólnych przepisów, względnie do zastrzeżonych warunków pozwolenia na urządzenie powyższych budowli.

i) Opinie w sprawie dopuszczalności otworów i okien piwnicznych występujących na chodniki, w sprawie wystaw sklepowych, gablotek, szyldów, oraz nadzór nad należytem wykonaniem tychże.

j) Opinie i ewentualnie zarządzenia w sprawie usterek sanitarnych w domach prywatnych, w sprawie niezdrowych lub przepełnionych lokali przemysłowych, mieszkalnych lub sklepowych, w sprawie braku lub niedostatku wychodków, w sprawie mieszkań suterenowych i poddasznych itp.

k) Uczestnictwo we wszystkich przez Wydziały Magistratu zarządzonych komisyach sanitarnych, przemysłowych, ogniowych itp.

l) Przeprowadzenie miejscowych dochodzeń w sprawie budowy fabryk, zakładów przemysłowych i urządzeń odnośnych, a to wspólnie z Wydziałem przemysłowym Magistratu.

ł) Czuwanie nad przestrzeganiem przepisów budowlano-przemysłowych w lokalach pod 13) wyszczególnionych.

m) Czuwanie nad przestrzeganiem policyi ogniowej, a w szczególności nad przepisami co do przechowywania płynów łatwo zapalnych.

n) Nadawanie numerów konskrypcyjnych i oryentacyjnych domom nowo wybudowanym.

o) Prowadzenie ksiąg, deklaracyi za budowle odpowiedzialnych kierowników tj. inżynierów i budowniczych, oraz majstrów murarskich, ciesielskich, kamieniarskich i studniarskich.

p) Czuwanie nad tem, aby przy robotach zawodowych, przy budowlach wykonywanych w mieście zajęci byli wyłącznie majstrowie do robót odnośnych uprawnieni i składania odpowiednich raportów Magistratowi w razie dostrzeżenia wszelkich nieprawidłowości pod tym względem.

r) Zamykanie lokali lub części budowli grożących niebezpieczeństwem zdrowia lub życia dla robotników względnie lokatorów.

s) Konfiskowanie i niszczenie materyałów budowlanych nienadających się do użycia przy budowie ze względu na małą tychże wytrzymałość.

Liczba inspektorów już w dawnym Krakowie przy zwiększonym ruchu budowlanym nie była dostateczną, i personal musi być znacznie powiększony zarówno ze względu na terytoryalne powiększenie miasta, na zwiększony ruch budowlany ale nadto na rozszerzenie agend które mają być inspektorom budowlanym przydzielone.

Daty statystyczne najlepiej ilustrują zmianę stosunków.

Gdy w roku 1906 było nowych budowli	39
przebudow	13
dobudow	46
i drobnych robót	59
Razem . . .	157

W roku bieżącym jest obecnie nowych budowli . .	103
przebudow . .	17
dobudow i podwyższeń . .	31
drobnych robót . .	108
Razem . .	259

Służbę zewnętrzną policyi budowniczej sprawują obecnie częściowo Komisarze obwodowi.

Oni asystują przy dochodzeniach i mają dopilnowywać by zarządzenia wydane w poleconych terminach były wykonane.

Oni też mają sprawdzać czy i jak zostały spełnione polecenia co do robót natury technicznej, pomimo że nie posiadają do tego fachowego uzdolnienia.

Instytucya Komisarzy obwodowych ma być jednak zniesioną, a gdyby to nawet nie nastąpiło wypadnie im odebrać agendy natury technicznej i przydzielić je podobnie, jak to uczy-

niła przeważająca większość innych miast inspektorom budowlanym, którzy prowadząc kataster realności, oraz wykazy zarządzeń Magistratu co do każdej realności będą w stanie objąć czynności dotychczas sprawowane przez Komisarzy obwodowych, czyli że inspektorowie budowlani w całości pełnić będą zewnętrzną służbę techniczną odnośnie do policyi budowniczej.

Uwzględniając powyższy zakres działania zwiększoną o 1700 liczbę domów istniejących, rozwój budowlany, w dawnem i rozszerzonem mieście, zachodzi potrzeba znacznego pomnożenia personalu.

Miasto już zostało podzielone na 9 okręgów sanitarych, a dla jednolitości urzędowania należy przyjąć te okręgi jako budowlane, ustanawiając na razie 4 grupy większe, każdą składającą się z części miasta starego, i jednego względnie 2 okręgów miasta powiększonego.

Każdą taką grupę otrzymałby do nadzoru inspektor rutynowany z pomocą młodszego urzędnika.

Z czasem po wyszkoleniu młodszych sił, będzie można utworzyć większą liczbę okręgów samodzielnych.

Nadto należy 4 inspektorom przydzielić tyluż zdolnych murarzy jako woźnych którzyby w danych wypadkach mieli być organami wykonawczymi inspektorów, podobnie jak są już sanitaryusze organami wykonawczymi lekarzy.

Tak więc dla działu II. policyi budowlanej proponuje się następujący personal:

2 starszych inspektorów w randze VIII.
2 inspektorów w randze IX.
3 adjunktów w randze X.
1 asystent w randze XI.

Ponadto zachodzi potrzeba utworzenia posady inżyniera mechanika. Mechanik taki byłby właściwie potrzebny dla obydwóch oddziałów Budownictwa; na razie jednak, jak długo będzie tylko jeden należy go przydzielić do oddziału *A*.

Czynności jego będą liczne i ważne jak n. p.

a) Wydawanie opinii w sprawach przemysłowo fabrycznych;

b) Opiniowanie projektów na ogrzewania centralne i nadzór nad istniejącemi już urządzeniami ogrzewań centralnych;

c) Nadzór nad urządzeniami mechanicznemi zakładu czyszczenia;

d) Projektowanie urządzeń mechanicznych kanalizacyi miejskiej;

e) Nadzór nad windami, które obecnie coraz częściej w nowych domach bywają urządzane.

f) Kontrola obliczeń statycznych systemów żelazno betonowych przedkładanych Magistratowi do zatwierdzenia i t. d.

Inżynier mechanik otrzymałby płacę rangi IX.

Kierownikiem oddziału *A* ma być starszy radca budownictwa w VI. randze, któremu będzie przydzielony dla prowadzenia manipulacyi, kancelista w XI. kl. rangi.

Tak utworzony etat budownictwa oddziału *A* jest zestawiony w tabeli I.

I.

Oddział A. Budownictwa.

Oddziału *A* Dział	Ilość osób	Charakter służbowy	Ranga	Płaca K	Kwaterowe K	Dodatek budowlany
Dla całego oddziału	1	Kierownik działu *A* starszy radca budownictwa	VI.	6.400	1.472	1.000
	1	kancelista . . .	XI.	1.600	576	—
Dział I. Budowle gminne architektoniczne	1	radca budown. .	VII.	4.800	1.288	800
	1	starszy architekt.	VIII.	3.600	1.104	600
	1	architekt	IX.	2.800	960	400
	1	adjunkt	X.	2.200	768	400
Konserwacya budynków	1	oficyał techn. . .	IX.	2.800	960	400
	1	oficyał techn. . .	X.	2.200	768	400
	1	oficyał techn. . .	XI.	1.600	576	200
Dział II. Policya budowlana	2	inspektorów star.	VIII.	3.600	1.104	600
	2	inspektorów . .	IX.	2.800	960	400
	3	adjunktów . . .	X.	2.200	768	400
	1	asystent	XI.	1.600	576	200
	1	inżynier mechan.	IX.	2.800	960	400

Koszta zreorganizowanego etatu Budownictwa m., Oddział A.

I. Etat urzędników:

L. p.	Ranga	Płaca	Kwaterowe	Dodatek	Obecna ilość posad	Projektow. ilość posad	Obecne koszta	Przyszłe koszta	Zwiększ. wydatk.	Uwagi
		K	K	K			K	K	K	
1	VI.	6400	1472	1000		1		8872		
2	VII.	4800	1288	800	1	1	6888	6888		
3	VIII.	3600	1104	600	3	3	15912	15912		
4	IX.	2800	960	400	3	5	12480	20800		
5	X.	2200	768	400	2	5	6736	16840		
6	XI.	1600	576	200		2		4752		
7	XI.	1600	576			1		2176		
	W etacie urzędników						42016	76240		
	Dyurna z r. 1909				6	2	10800	3600		
	Razem . . .				15	20	52816	79840	27024	

II. Etat służby technicznej:

1	Murarz	830	360		1	1	1190	1310		Dod. funkc. 120 K
2	Cieśla	830	360		1	1	1190	1310		dtto
3	4-ech murarzy	830	360	120		4		5240		
	W etacie służby technicznej				2	6	2380	7860	5480	
	Razem zwiększenie wydatków								32504	

Oddział Budownictwa B.

(Inżynierya).

By módz rozwiązać kwestyę etatu w tym oddziele, należy zdać sobie jasno sprawę z tego co się ma od niego wymagać, by stanął na wysokości zadania i zaspokoił potrzeby gospodarki miejskiej; najlepiej tedy będzie oprzeć się na rozpatrzeniu dotychczasowej działalności tego działu i jego w ostatnim czasie rozwiniętych agendach.

Oddział B. powinien obejmywać następujące działy:

I. Regulacya miasta.
II. Kanalizacya i sprawy wodne.
III. Biuro geometrów.
IV. Drogi.
V. Archiwum planów (Plankammer).

Działalność poszczególnych działów.

I. Regulacya miasta.

1) Plan regulacyjny generalny 1:2880
2) „ „ szczegółowy 1:1000
3) Linia regulacyjna w starem mieście
4) Ustawa budowlana
5) Grunta poforteczne i inne komunalne, zakupno i sprzedaż, otwieranie ulic i parcelacya, skutek finansowy
6) Otwieranie ulic i parcelacya na gruntach prywatnych
7) Skutek finansowy linii regulacyjnej w istniejących ulicach
8) Oznaczenie wartości gruntu w mieście wogóle
9) Badanie stanu na miejscu, poznanie miasta.

Do tych prac decydujących o rozwoju miasta, i jego życiu ekonomicznem, ustanawia się etat następujący:

1 radca Budownictwa VII. rangi;
1 starszy inżynier VIII. rangi;
1 adjunkt Budownictwa X. rangi.

II. Kanalizacya i sprawy wodne.

1) Istniejąca sieć kanałów w starem mieście długość 51 km.
Obecna jej wartość 2,000.000 koron.
2) Dokończenie projektu rekonstrukcyi sieci w starem mieście, z uwzględnieniem płukania i uzupełnienia sieci
nowa długość 60 km.
wartość 4,600,000 koron.
3) Projekt kanalizacyi na terytoryum W. Krakowa
— budowa tejże
przyszła długość około 70 km.
4) Instalacye kanałowe domowe
— połączenia
ilość w starem mieście 2.200 sztuk
wartość 2,500.000 koron
— i budowa nowych.
5) Wisła — Rudawa - młynówka — Żegluga na Wiśle.

Do tych prac ustanawia się następujący etat:

1 radca Budownictwa VII. rangi;
1 starszy inżynier VIII. rangi;
1 inżynier IX. rangi;
1 asystent Budownictwa XI. rangi.

III. Biuro geometrów.

1) Utrzymanie stałej ewidencyi majątku gruntowego gminy
2) Utrzymanie map katastralnych i operatów, prostowanie ich ze stanem faktycznym
3) Zmiany wskutek regulacyi ulic, placów
4) Wykonywanie mapek do kontraktów zakupionych lub sprzedanych gruntów
5) Pomiar na miejscu
6) Tyczenie linii regulacyjnej
7) Referat, opinie dla innych Wydziałów Magistratu.

Do tych prac ustanawia się:

1 geometrę w VIII. randze;
1 geometrę w IX. randze;
1 geometrę w X. randze.

Ci trzej geometrzy będą potrzebowali stałej pomocy rysowniczej i polowej przez czas, dopóki biuro tryangulacyjne nie zdejmie reszty gmin, a to północnej Krowodrzy, Zwierzyńca, Dębnik, Zakrzówka, Ludwinowa i Dąbia, które to gminy pierwszem zdjęciem nie zostały objęte, a które to prace dopiero tego roku zostały rozpoczęte.

Dział ten należy uważać za najważniejszy, chroni on bowiem tak majątek gminy jakoteż prywatnej jednostki, a cena sążnia gruntu w śródmieściu dochodzi już dzisiaj do wysokiej wartości i będzie coraz bardziej wzrastać.

Dokładność zdjęcia gruntu rośnie w prostym stosunku do wartości sążnia.

IV. Dział drogowy.

A. Budowa nowych nawierzchni:

a) zdjęcie wysokościowe — sytuacya — projektowanie — kosztorysowanie
b) budowa nawierzchni
c) odbiór — pomiar — kolaudacya — rachunek końcowy.

B. Konserwacya:

a) zarząd magazynu drogowego — dostawa — odbiór
b) samo wykonywanie konserwacyi:
1. utrzymanie szos,
2. utrzymanie bruków i chodników,
3. Roboty brukarskie:
po połączeniach domowych,
robotach zakładów miejskich,
telegrafów i telefonów,
zarządu tramwajowego, przy przebudowach i nowych budowlach.

c) utrzymanie mostów, brzegów Wisły i Rudawy
d) odbiór — pomiar — kolaudacya — rachunek końcowy
e) zwroty należytości za wykonane roboty ad 3.

C. Walce drogowe — utrzymanie ruchu.

D. Policya drogowa:

a) deklaracye i udzielanie zezwoleń na zerwanie nawierzchni miasta
b) bezpieczeństwo komunikacyi.

E. Opłata składowego.

F. Zarząd fabryki wyrobów betonowych:

a) zamawianie materyałów — odbiór — rachunek
b) wydobywanie piasku i szutru z Wisły
c) wyrób materyałów — nadzór roboczy — księga robocza
d) księga składowa — ekspedycya wyrobów — wywóz szutru i piasku do miasta
e) utrzymanie i naprawa sprzętów.

G. Biuro:

a) referat
b) opinie dla innych wydziałów
c) zarząd personalem roboczym i uprzęgiem
d) raporty — lista płacy — kasa chorych
e) rozpisywanie ofert
f) kontowanie wydatków i ich ewidencya
g) kataster nawierzchni miejskich
h) inwentarz.

Do tych czynności ustanawia się następujący etat:

1 radca Budownictwa VII. rangi;
1 starszy inżynier VIII. rangi;
1 inżynier IX. rangi;
1 adjunkt Budownictwa X. rangi;
1 asystent Budownictwa XI. rangi;
1 inspektor manipulacyjno-techniczny w IX. randze;
4 adjunkt manipulacyjno-techniczny w X. randze;
1 praktykant manipulacyjno-techniczny w XI. randze;
(powyżsi funkcyonaryusze mogą być absolwentami szkoły przemysłowej)
1 oficyał Magistratu w X. randze;
1 kancelista Magistratu w XI. randze;
1 zarządca fabryki betonów w X. randze;
1 kancelista fabryki betonów z egzaminem państwowym z rachunkowości;
4 drogomistrzów starszych w X. randze;
3 drogomistrzów młodszych XI. randze:
24 dróżników;
3 maszynistów walców parowych;
3 palaczy walców parowych.

V. Archiwum planów.

1 archiwaryusz (urzędnik manipulacyjny, w X. randze.

Ponad temi pięcioma oddziałami ma objąć kierownictwo:

Starszy radca Budownictwa VI. rangi z dodanym mu 1 praktykantem manipulacyjnym w XI. randze, który prowadzi dziennik podawczy generalny całego oddziału B.

Tak utworzony etat Oddziału B. jest zestawiony w tabeli II.

II.

Oddział B. Budownictwa.

Oddziału *B.* dział	Ilość osób	Charakter służbowy	Ranga	Płaca	Kwaterowe	Dodatek budowlany
				K	K	K
Kierownictwo oddziału *B.*	1	Starszy radca budownictwa . .	VI.	6.400	1.472	1.000
	1	Praktykant manipulacyjny . .	XI.	1.600	576	—
Regulacya miasta	1	Radca	VII.	4.800	1.288	800
	1	Starszy inżynier	V II.	3.600	1.104	600
	1	Adjunkt	X.	2.200	768	400
Kanalizacya miasta	1	Radca	VII.	4.800	1.288	800
	1	Starszy inżynier	VIII.	3.600	1.104	600
	1	Inżynier	IX.	2.800	960	400
	1	Asystent	XI.	1.600	576	200
Biuro geometrów	1	Starszy inżynier	VIII.	3.600	1.104	600
	1	Inżynier	IX.	2.800	960	400
	1	Adjunkt	X.	2.200	768	400
Biuro drogowe	1	Radca	VII.	4.800	1.288	800
	1	Starszy inżynier	VIII.	3.600	1.104	600
	1	Inżynier	IX.	2.800	960	400
	1	Adjunkt	X.	2.200	768	400
	1	Asystent	XI.	1.600	576	200
	1	Zarządca fabryki płyt betonow.	X.	2.200	768	400
	1	Urzędnik rachunkowo-techn. .	XI.	1.600	576	200
	1	Inspektor manipulacyjno-techn.	IX.	2.800	960	400
	1	Adjunkt manipulacyjno-techn. .	X	2.200	768	400
	1	Praktykant manipulacyjny . .	XI.	1.600	576	—
	1	Kancelista	X.	2.200	768	—
	1	Kancelista	XI	1.600	576	—
	4	Drogomistrzów starszych . .	XI.	1.600	576	200
	3	Drogomistrzów młodszych . .	—	1.200	384	200
	24	Dróżników	—	—	—	—
	3	Maszynistów	—	1.800, 1.400 i 1.160	720, 560 i 464	600, — —
	3	Palaczy	—	800, 900 i 760	300, 360 i 360	—
Archiwum planów	1	Archiwaryusz	X.	2.200	768	—

Koszta zreorganizowanego etatu Budownictwa m., Oddział B.

I. Etat urzędników:

L. p.	Ranga	Płaca K	Kwaterowe K	Dodatki K	Obecna ilość posad	Projektow. ilość posad	Obecne koszta K	Przyszłe koszta K	Zwiększ. wydatków K	Uwagi
1	VI.	6.400	1.472	1.000	—	1	—	8.872		
2	VII.	4.800	1.288	800	1	3	6.888	20.664		
3	VIII.	3.600	1.104	600	—	4	—	21.216		
4	IX.	2.800	960	400	1	4	4.160	16.640		
5	X.	2.200	768	400	3	5	10.104	16.840		
6	X.	2.200	768	—	—	2	—	5.936		
7	2 praktykantów	1.600	—	—	2	—	3.200	—		
8	XI.	1.600	576	540	1	—	2.716	—		
9	XI.	1.200	480	540	1	—	2 220	—		
10	XI.	1.600	576	—	—	6	—	13.656		
11	XI.	1.600	576	200	—	4	—	9.504		drogomistrze starsi
12	XI.	1.200	384	200	—	3	—	5.352		„ młodsi
	W etacie urzędników						29.288	118.680		
	Dyurna (z roku 1909)						60.440	12.000		
	Razem . . .				8	32	89.728	130.680	40.952	

II. Etat służby:

1	Maszyn. do walca	1.800	720	600	1	1	3.120	3.120		
2	„ „ „	1.400	560	—	—	1	—	1.960		
3	„ „ „	1.160	464	—	—	1	—	1.624		
4	Palacz do walca	800	300	—	1	—	1.100	—		
5	„ „ „	900*	360	—	—	1	—	1.260		
6	„ „ „	760	360	—	—	2	—	2.240		
7	Drożnicy	—	—	—	12	24	12.715	28.200		
	W etacie służby						16.935	38.404	21.469	
	Razem zwiększenie wydatków . . .								62.421	

Urzędnicy objęci powyższym etatem, z wyjątkiem tych posad przy których oznaczono kwalifikacye jak również oprócz personalu oddziału geometrycznego, winni wykazać się ukończoną c. k. szkołą politechniczną (wydział inżynieryi) świadectwem drugiego egzaminu państwowego z dobrym wynikiem i przyjąć obowiązek złożenia najpóźniej po roku służby egzaminu administracyjnego w c. k. Namiestnictwie.

Urzędnicy działu geometrycznego mają mieć ukończony kurs geometrów na jednej z politechnik austr. i wykazać się ze złożenia wymaganych egzaminów państwowych.

Tak utworzony etat budownictwa oddział *B*, jest zestawiony w tabeli II.

Z porównania etatu projektowanego z dotychczasowym zdawałoby się, że pomnożenie jest bardzo znaczne.

Jeżeli się jednak uwzględni, że obecnie oprócz etatowych urzędników pracuje w oddziele *A* 9, w oddziele *B* 26 funkcyonaryuszy nieetatowych, — to powiększenie jest stosunkowo nieznaczne, a organizacya ma przedewszystkiem na celu usunięcie anormalnych stosunków, by prace wymagające pełnej odpowiedzialności nie były dokonywane przez osoby czasowo przyjęte i niewyszkolone.

To prowizoryum ustać musi i owe bardzo ważne agendy powierzone być mogą tylko technikom z pełnemi kwalifikacyami, którzy będąc stałymi i zaprzysiężonymi urzędnikami, dadzą gwarancyę wydatnej pracy wykonywanej z świadomością ciążącej na nich odpowiedzialności.

Według dołączonych zestawień III. i IV. koszta zreorganizowanego etatu budownictwa

oddział *A* wyniosą wraz z niezbędnym wydatkiem na rysowników	79.840 K
czyli w porównaniu z dotychczasowym wydatkiem który wynosił w roku 1909 . .	52.816 „
więcej o	27.024 K
zwiększone zaś koszta służby	5.480 „
czyli razem . . .	32.704 K
Koszta zaś etatu budown. oddział *B* wraz z kosztami niezbędnie potrzebnych rysowników na które preliminuje się kwotę	12.000 „
wynosiłyby	130.680 „
czyli w porównaniu z dotychczasowym wydatkiem w kwocie	89.728 „
więcej o	40.952 „
w etacie służby zaś o	21.469 „
czyli razem . . .	62.421 K

Ogółem wynosiłyby zwiększone wydatki na budownictwo oddział *A* i *B*

32.704 + 62.421 = 95.125 K

Z uwagi, że znaczna część tych wydatków jest wynikiem akcyi inwestycyjnej, rozszerzenia miasta oraz nabycia przez gminę większych kompleksów gruntów dlatego wydatki powyższe winny być rozdzielone w $^1/_3$ na fundusz inwestycyjny, w $^1/_3$ na fundusz gruntów gminnych, a $^1/_3$ pokryje normalny budżet gminny.

Na podstawie uchwał Sekcyi I. II. i III. Rady miasta mam zaszczyt przedstawić do uchwały następujące wnioski.

1. Znosi się posadę dyrektora budown. m.
2. Dzieli się budownictwo miejskie na dwa oddziały:
   a) Oddział *A* dla budowli lądowych i architektonicznych oraz policyi budowniczej;
   b) Oddział *B* dla budowli i robót inżynierskich.
3. Ustanawia się dla *A* i *B* budownictwa etaty uwidocznione w tabelach I. i II.
4. Obsadzanie posad powyższymi etatami wykazanych ma być rozłożone na kilka lat i ma wchodzić w życie stopniowo w granicach każdorocznego budżetu.
5. Na pokrycie zwiększonych wydatków w roku bieżącym przyznaje się na rok 1910 kredyt dodatkowy w kwocie 20.000 K.

W Krakowie 12. września 1910.

Sprawozdawca
Sare.

Nakładem gminy miasta Krakowa. — Czcionkami drukarni Związkowej w Krakowie.